

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs I. De potestate, jurisdictione ac præcedentia Parochorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Sed neque parochiani possunt usui Ecclesie cedere, & recedere ab Ecclesia, uti nec ipse parochus renunciare beneficio, ut evitent onera reparandi Ecclesiam. Barb. *loc. cit. num. 10.* Bellet. *loc. cit. n. 7.* Lambert. *loc. cit. a. 2. n. 7.* Gregor. Lopez. *l. 11. tit. 10. p. 1.* Quod si verò etiam parochiani sunt pauperes, nec reficere possunt Ecclesiam parochialem, Barbos. *num. 11.* Velasc. *consult. 179. num. 22.* Ricc. *in pr. fori Eccl. p. 4. resol. 348.* docent, servandam esse dispositionem Trid. *sess. 21. c. 7.* sic statuentis: quòd si nimia egestate laborent, ad matrices, seu viciniores Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias Ecclesias dirutas in profanos usus non fordidos, erecta tamen ibi cruce, convertendi.

2. Respondeo, quod dictum de reparatione Ecclesiarum parochialium, idem omnino dicen-

dum de domibus, id est, habitationibus parochialibus, juxta Declarat. Sac. Congregat. *ad c. 7. sess. 21. Trid.* Barbos. *loc. cit. n. 12.*

Cetera beneficiatorum onera tam curata quàm simplicia beneficia habentibus communia hinc præterimus. Vel enim de iis jam factis actum in antecedentibus, qualis obligatio suscipiendi Ordines sacros, vel de jure communi, vel ex statuto speciali, aut institutione fundatoris beneficio annexos, item onus legendi hebdomadatim in certo numero certòq; loco tot vel tot missas Capellania alterive beneficio impositum; vel talia sunt, quæ potiore jure sibi vindicat Theologia moralis, qualis est obligatio quotidie recitandi horas canonicas beneficiatis omnibus communis, &c.

* * *

CAPUT SECUNDUM.

DE POTESTATE, IVRIBVS, AC EMOLVMENTIS BENEFICIATORVM.

PARAGRAPHVS I.

De potestate parochorum, jurisdictione, ac præcedentia.

Questio 434. Quid possit & non possit parochus, quo ad ministrandum Sacramentum penitentia?

Respondeo primò: Parochus, (qui quæ talis jurisdictionem ordinariam in foro penitentia habet in omnes parochia suæ fideles. Laym. *Theol. mor. l. 5. tit. 6. c. 10. nu. 3.* Nav. *in c. placuit 8. d. 6. de penit. num. 12.* cum communi; quo ad hoc lege approbatus absque alia desuper ei facienda per Ordinarium licentia seu approbatione, ut colligitur ex verbis illis Trident. *sess. 23. c. 5. nisi aut parochiale beneficium.* &c. Barbos. *de paroch. c. 19. num. 1.*) potest administrare Sacramentum penitentia, etiam extra parochiam suam, & extra Diocesim, & ubiq; locorù subditis seu parochianis suis. Barbos. *loc. cit.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 19. num. 8.* Nav. *in man. c. 27. nu. 255.* Covar. *pract. 99. c. 11. num. 4.* Azor. *p. 2. c. 12. q. 11.* cum functio hæc non sit jurisdictionis externæ & contentiosæ, quæ fit cum cognitione causæ in foro exteriore. Azor. *loc. cit.*

2. Secundo potest parochus (quo nomine quo ad præsens punctum veniunt etiam Vicarii perpetui parochiarum. Henric. *l. 7. de indulg. c. 12. n. 2.* Item parochi superiores, qui jurisdictionem ordinariam in secularibus habent. Mendo *in Elucidat. Bullæ cruciat. d. 22. c. 2. n. 29.*) hoc Sacramentum administrare extra parochiam & diocesim suam, & ubiq; terrarum non parochiano suo, absque eo,

quòd egeat ad hoc novâ, aut alterius Ordinarii approbatione (modò tamen cõferatur ei ad hoc jurisdictione ulterior, utpote diversum quid ab approbatione, & non minùs quàm illa ad valorem absolutionis necessaria; nimirum ab alio parochi respectu suæ parochiæ, vel ab alio Episcopo respectu suæ diocesis, vel à pontifice respectu omnium fidelium, cum eam per collationem beneficii parochialis non acceperit, nisi in suos parochianos) Mendo *loc. cit. num. 26.* citans Suar. *in 3. p. d. 28. f. 4. n. 18.* Ochagaviam *de Sacram. tr. 2. q. 40. nu. 3.* & alios, contra Garc. *de benef. p. 5. c. 8. num. 87.* Laym. *loc. pauld post citand.* & alios plures apud Eundem (non tamen contrarius videtur Barbos. *loc. cit. & num. 3.* & de potest. Episc. p. 2. alleg. 25. n. 8. & quos citat. Squillant. *de privileg. Cleric. c. 1. n. 73.* Piaces. *in pr. Episc. p. 2. c. 1. num. 10.* dum dicunt parochum in sola sua parochia, & non per totâ diocesim posse confessiones audire, subintelligere namq; videntur ex defectu jurisdictionis, & non ex defectu approbationis) per collationem enim beneficii parochialis parochus constitutus est minister publicus Ecclesiæ, & ab illa approbatus (secus est in illis, qui citra parochiale beneficium approbantur, etiam pro tota aliqua Diocesi, nimirum per hoc non efficiuntur ministri publici Ecclesiæ, nec habent conditionem à Trident. requisitam. Mendo *loc. cit. nu. 28.* de quo Tridentinum indefinite loquitur; asserendo nimirum absolute, quòd habens beneficium parochiale audire possit confessiones, in hoc quo ad parochos nullatenus jus antiquum, vi cuius ubiq; audire poterant confessiones, restringens. Atque hinc est recepta consuetudo, ut in confinio duarum Diocesum parochi hujus Diocesis alios alterius Diocesis in subsidium audiendi confessiones in solennitatibus majoribus evocent, absque eo, quòd approbentur ab Ordinario ejus Diocesis, ad quam vocantur. Mendo *loc. cit. num. 26.* Ad quod tamen postremum dici potest

potest

potest, quod pro limitatione contraria sententia affert Laym. *loc. cit.* n. 9. nimirum in hoc casu Episcopum scientem & tolerantem talem consuetudinem censeri consentire, & iudicium aliorum Episcoporum ratum habere. Unde jam parochus vi Bulla Cruciatæ vel Jubilæi (per quam approbatio Confessario confertur à Pontifice jurisdictione, Mendo. *l. cit.* n. 28. & quarum quo ad concessionem eligendi Confessarium par est ratio. Mendo. *loc. cit.* c. 4. n. 60.) ubique errarum valide audire potest confessiones. Mendo. *loc. cit.* referens pro hac sententia Dian. p. 3. rr. 4. *resol.* 146. Henriq. l. 6. c. 6. n. 6. Suar. ubi ante citatos à Card. de Lugo de *pœnit.* d. 21. s. 1. n. 12. Leand. tom. 1. de *Sacram.* rr. 5. q. 60. & 67. citans Tolet, Ledesm, Trull. &c. Idem tenet Barbof. *loc. cit.* n. 4. citans Reginald. in *pr. fori pœnit.* l. 1. c. 16. q. 3. nu. 189. Sylv. in *addit.* ad 3. p. q. 8. a. 5. du. 6. *concl.* 1. Filiuc. *qq. mor.* tom. 1. rr. 7. c. 9. n. 257. Suar. de *pœnit.* d. 22. s. 4. n. 18. & alios plures. Contrariam tamen sententiam quo ad parochos, nimirum non posse id parochum citra sui factam ab istius Diœcesis Ordinario approbationem, neque in virtute Jubilæi, neque in virtute delegationis sibi factæ ab aliis alterius Diœcesis parochis, censet Laym. *Theol. mor.* l. 5. rr. 6. c. 11. n. 8. communioem, securioem & veram. citat pro ea Guttier. *qq. can.* l. 1. c. 27. nu. 21. Rodriq. *qq. reg.* tom. 1. q. 59. a. 5. Miraud. in *man. pralat.* q. 45. n. 7. Sa. v. *confession.* 5. Ac sic ad hanc quaestionem in his terminis propositam ab Episcopo Abulens. Anno 1593. An obtinens parochiale beneficium in una Diœcesi possit in alia absque Ordinarii loci approbatione eligi in Confessarium ab habentibus privilegium vigore Jubilæi eligendo Confessarium idoneum; vel ab habentibus licentiam à suo parochio: Respondet S. Congreg. id minime talem posse; apud Garc. de *benef.* p. 5. c. 5. c. 8. num. 87. Quam Declarationem etiam Garcias dicat se habere apud se authenticam manu Card. Matthæi subscriptam, ejusq; sigillo munitam, Mendo tamen dicit, non esse satis authenticam; & cum dicta praxis, quæ in confinio Diœcesium solent parochi unius parochos alterius adjuvare in audiendis confessionibus absque alia approbatione, sit opposita, illam non innotescere, nec ut contrariam haberi. Probat etiam Laym. hanc sententiam ex eo, quod dum Trident. dicit, nullum Sacerdotem audire posse confessionem, nisi approbatus ab Episcopis &c. utendo rō *Episcopis* in plurali numero fat indicet, exponendum in pluribus Diœcesibus ad audiendas confessiones egere plurium Episcoporum approbatione. Item ex eo, quod Episcopi quandoque merito timentes, ne alii Episcopi minus idoneos approbent; vel etiam ex eo, quod in Diœcesi sua sint alia consuetudines & peccatorum reservationes, aliud hominum genium, alia statuta, commercia &c. vigeant, nolint ab aliis approbatos in sua Diœcesi exponi ad audiendas confessiones, & hinc, si aliter exponantur, licet alibi approbati, invalide absolvi videantur, Limitat tamen & ipse Laym. hanc sententiam; nimirum nisi forte privilegium à Papa habent, ita ut semel approbati ab Episcopo in aliis Diœcesibus approbati non egeant; vel nisi consuetudo sit, ut quicumque habens alibi beneficium curatum exponi hinc possit; cum in hoc casu Episcopus talem consuetudinem sciens & tolerans censeatur consentire, & iudicium aliorum Episcoporum ratum habere. Laym. *loc. cit.* num. 9.

3. Porro stante priore sententiâ, nequaquam ta-

men à parochis arguendum est ad regulares aut alios Sacerdotes saculares non habentes beneficium parochiale, semel seu pro una parochia, vel pro una Diœcesi approbatos, ac si & illi hoc ipso approbati sint pro aliis Parochiis, Diœcesibus, possintque ubique audire confessiones, modò confertur illis jurisdictione; ac proinde ubique terrarum vi Jubilæi, vel Bulla cruciatæ eligi possunt in confessarios. Mendo *loc. cit.* c. 4. num. 66. Nam contrarium de his expressè declaravit Clemens X. in constitut. sua *superna magni patris*: edita An. 1670. dum ait, Religiosos ab Episcopo ad confessiones sacularium in sua Diœcesi audiendas approbatos non posse in alia Diœcesi eas absque Episcopi approbatione audire, quamvis pœnitentes subditi sint ejus Episcopi, à quo Religiosi approbati jam fuerant. Revocâtque omnia privilegia huic constitutioni sua contraria, etiam corpori juris inserta; quin & verbotenus alias revocationi inferenda seu exprimenda; adeoque ut rectè ait Cardenas in *crisi sua diss.* 2. c. 6. à n. 263. licet probabile forte fuerit olim (præcipue quoad Regulares juxta privilegia iis concessa clem. dudum. de *sepultura*. & alibi) approbatum ab uno Episcopo ad confessiones audiendas esse & manere ubique approbatum; modò tamen post, & per dictam Bullam omnis ei probabilitas adimitur. Quin etsi magis adhuc probabile fuerit, doceantque id ipsum Sotus, Aegid. Ledesm. Reginal. apud Boss. de *jubilæos.* 3. s. 7. n. 215. Suar. Con. Fagund. apud Dianam tom. 1. rr. 11. *resol.* 7. Quintadven. & alii apud Mendo. *loc. cit.* c. 4. nu. 61. nimirum quemlibet approbatum ab uno Episcopo posse ubique eligi in Confessarium vi Cruciatæ & Jubilæi, contrarium tenentibus de Lugo de *pœnit.* d. 21. s. 1. Sa. Laym. Gutt. Vasq. &c. citatis partim à Leand. de *Sacrament.* tom. 1. rr. 5. d. 11. q. 90. partim à Quintadv. apud Mendo. *loc. cit.* nu. 61. modò tamen post citatam Bullam Clementis X. (ante quam citati omnes scripserunt) id ipsum non nisi probabilitatem dubiam, adeoque non nisi tenuem habere ait *l. cit.* num. 301. Cardenas, & probat à num. 270. quem vide. Sed & disparitatem inter hos & parochos hanc affert Mendo. *loc. cit.* c. 4. nu. 66. quod approbatio parochi præstari censeatur ab Ecclesia tanquam publici ejusdem ministri, ac si esset præstata ab omnibus Episcopis, adeoque latius, seu quocumque se extendat; regulares verò alique Sacerdotes saculares non sunt ministri publici specialiter ab Ecclesia deputati, nec approbationem sortiantur ab Ecclesia, sed ab Episcopo, qui pro sola sua Diœcesi approbare possit; ac proinde etiam si Tridentinum dicat, nullum posse audire confessiones, nisi approbatus sit, aut beneficium parochiale habeat, non per hoc approbationem utrorumque æquiparat.

4. Respondeo tertio, parochum post dimissum beneficium non posse sine nova approbatione excipere confessiones, imò nec censetur sufficienter idoneus & approbatus ad illas audiendas tempore Jubilæi. Barbof. *l. cit.* n. 6. citans Henriq. in *sum.* l. 7. c. 12. s. 3. Suar. de *pœnit.* d. 28. s. 4. n. 20. & s. 6. n. 13. Reginal. ubi ante n. 190. Filiuc. *l. cit.* Dian. p. 1. rr. de *Bulla cruciat.* *resol.* 8. Fagund. in 5. *præc. Eccles.* c. 2. n. 38. Trull. in *exposit.* Bull. *cruc.* l. 1. q. 7. c. 9. du. 7. nu. 4. &c. Item Card. de Lugo de *pœnit.* d. 21. n. 8. Gran. Hurtad. Boss. Bonac. &c. apud Mendo. *loc. cit.* c. 2. n. 33. Quam sententiam etiam Mendo *ibidem* dicat tutiorem, sequitur tamen ipse oppositam; nimirum posse eum, qui semel habuit paro-

paro-

parochiale beneficium, sed jam non habet amplius (idem intelligendum dicit de eo, qui habuit, & non habet amplius dignitatem superiorem cum ordinaria jurisdictione) quia dimisit illud (secus namque censetur de eo *num. 34.* cui ablatum beneficium parochiale hoc crimen, demeritiam, aut supervenientem imperitiam, vel malos mores; quia tunc approbatio in collatione beneficii praestita aufertur, & privatur talis publico idoneitatis testimonio) absque nova approbatione excipere confessiones, intellige, quoties ei conceditur alibi jurisdictio. citat pro hac sententia Leand. de S. Sacram. *to. 1. de Sacram. tr. 5. q. 65.* Joan. à Cruce de *penit. q. 5. dnb. 8. concl. 4.* Villalob. *to. 1. tr. 27. claus. 9. §. 1. n. 4.* Rodriq. in *Bullam in addit. §. 9. n. 4.* Basil. legion. & c. Rationem dat *n. 34. & 35.* nimirum, quòd Trident. nihil aliud intendat requirendum approbationem, quam ut quis sit approbatus, vel per approbationem Ordinarii, vel per collationem beneficii parochialis; hæc autem approbatio, quæ eadem est cum dicta collatione, non fecit ac hæc jam præxstitit, eodemque modo se habeat, sive conferret, sive dimitteret beneficium, nec fit, cur hoc publicum testimonium idoneitatis in collatione beneficii parochialis ab Ecclesia praestitum tollatur, aut sublatur praesumatur, dum à tali sublato non est beneficium ob mutationem factam in moribus, vel idoneitate, sed spontè dimissum. Ad hoc autem, quod in contrarium urget Suar. Tridentinum loqui de praesente, exigens, ut habeat actu beneficium parochiale; standum autem verbis legis, dum ea merè à jure positivo dependet, responderet, sufficienter stari verbis Tridentini, dum per ea solum intendat, ut nullus audiat confessiones, de cuius idoneitate non constat, aut per approbationem Episcopi, aut per publicum Ecclesiae testimonium, quod praestatur in collatione beneficii parochialis, & non in ejus retentione, unde illud, spontè dimisso beneficio perseverat. Ac denique *n. 36.* subjungit Mendo, non posse hinc inferri pralatos quæ regulares, qui in ordine ad suos subditos regulares ex ipso munere pralaturæ censentur approbati, post eam relictam vel finitam manere approbatos respectu illorum. Tridentinum siquidem non exegit approbationem Episcopi, aut beneficium parochiale in his, qui essent audituri confessiones Regularium, nihilque quo ad Regulares in hoc puncto immutasse, sed reliquisse jus commune antiqui Religionibus illarum, vi cuius exponunt superiores suis subditis confessarios pro suo arbitrio; adeoque jam stando isti juri, ii, qui pralaturam jam reliquerunt, non possunt audire confessiones ullius Regularis, nisi denuo à superioribus in confessarios designentur. Hoc tamen ex sententia hac Andreae Mendo sequi videtur, quòd Sacerdos alius secularis semel citra omne beneficium parochiale vel curatum approbatus pro certo loco, v.g. in ordine ad juvandum parochum, dum dimissa hac cura subsidiaria, possit in eodem loco postmodum adhuc audire confessiones consentiente parochi, & sic consentiendo, vel etià ad hoc invitando dante ei jurisdictionem. Siquidem & praestitum ei semel ab Episcopo idoneitatis testimonium perseverat, nec per talem dimissionem mutatur.

5. Resp. quartò: potest parochus, etsi verè talis non sit ob impedimentum juris merè humani (secus est, dum procedit à jure divino aut naturali, v.g. dum à parte rei non est verus Sacerdos) dum communi errore pro tali haberetur, valde absolvere, uti & alia sacramentaliter ab eo gesta valent, Barb. *de off.*

P. Lehren, Fori Benef. Pars I,

paroch. c. 27. n. 27. & seq. citans Abb. Innoc. Jo. Andri Bald. Anchar. & c. in *c. dudum. de elect.* Valer. de *different. inter utrumque for. v. nullitas. diff. 2. n. 2.* Nav. in *c. placuit. de penit. d. 7. n. 179.* ubi etiam subdit: quòd si notoriè quis suo titulo & possessione juris privaretur, sed non ad eò notoriè, quin possessionem facti retineret, & à superiore toleraretur, gesta ab eo in tali casu in foro conscientiae valitura. uti etiam dum quis ipso jure privatus est administratione publica, beneficio, officio, valere ejus acta ante criminis declarationem, concurrente communi populi, vel majoris partis errore, docent præter Nav. Azor. *p. 1. l. 5. c. 8. q. 2. & p. 2. l. 7. c. 17. q. 4.* Sanch. de *matr. d. 22. n. 56.* apud Barb. *l. cit. n. 30.* Requiritur nihilominus ad hoc, ut acta per talem valeant, adeoque ut parochus talis putatitius valde absolvat, præter communi errore titulus à superiore (& quidem legitimo. Barb. *l. cit. n. 8.* ex Sanch. *l. c. n. 50.*) collatus, quamvis invalidus ob vitium aliquod latens, ita ut si sine titulo & auctoritate superioris legitimi se intrusit in officium parochi Judicis & c. licet communis error facti accedat, gesta per illum quo ad utrumque forum pertinentia sint invalida. Barb. *l. cit. c. 27. n. 33.* citans Sanch. *ubi ante n. 49.* Suar. in *3. p. to. 4. d. 26. l. 6. n. 7.* Less. de *just. l. 2. c. 29. du. 8. n. 68.* Con. de *Sacram. du. 8. d. 3. n. 22.* Filiuc. *tom. 1. tr. 7. c. 9. n. 227.* Fagund. in *prac. 2. Eccl. l. 7. c. 2. n. 73.* Regim. Villalob. & c. contra Basil. Pont. de *matr. l. 3. c. 22. n. 46.* & Joan. Sanch. *select. disp. d. 44. num. 4.* censentes ad hoc, ut gesta in utroque foro valeant, sufficere solum errorem communem.

6. Resp. quintò: potest parochus tempore interdicti (etsi vi *c. non est vobis. de spons.* non nisi morientibus & infirmis posset administrare sacramentum poenitentiae) jure recentiore, nempe vi *c. alma mater. de sent. excom. in 6.* administrare illud etiam sanis; eò quòd (quæ ratio datur in *c. alma mater*) propter pronitatem & facilitatè hominis ad peccandù sit sumè necessaria poenitentia; modò tamen recipiens hoc Sacramentum extra mortis periculù non sit excommunicatus; vel etià non sit aliquo modo in causa culpabilis, ob quã latum est interdictum: aut non sit specialiter interdictus. Barb. *l. c. n. 41.* citans Covar. ad *c. alma mater. p. 2. §. 3. n. 1.* Henriq. in *sum. l. 13. c. 4. §. 1.* Ugol. de *cons. tab. 5. c. 7. §. 7.* Sayr. de *cons. l. 5. c. 7.* Suar. *to. 5. d. 33. §. 1. n. 13. & seq.*

Quaestio 435. Quid possit parochus circa delegationem administrandi Sacramenta?

1. Resp. primò: potest parochus seclusà Episcopi reservatione dare alteri, etià simplici sacerdoti licentià administrandi Sacramenta parochianis suis, excepta poenitentia. Barb. *cit. c. 27. n. 37.* testans, sic rescriptis S. Cong. negotiis Episc. & Regular. prapositam Episcopo Castellanenfi Anno 1629. 23. Aug. ubi etiam, quòd Episcopus hoc ipsum prohibere non debeat. Possev. de *off. curati. c. 5. n. 50.*

2. Secundò: in specie potest parochus alieno sacerdoti etià citra necessitatem dare commissionem, seu licentià solenniter baptizandi infantem aliumve suæ parochiae. *c. interdicimus 16. q. 1.* Barb. de *off. paroch. c. 18. n. 9.* cum communi, etiam Religioso. Barb. *ibid.* Laym. *Th. mor. l. 5. tr. 2. c. 7.* Tamb. de *jure Abb. to. 2. d. 4. q. 1. n. 2.* Item ob rationabilem causam (puta si parochus ob baptizandorum multitudinem, infirmitatem gravem, vel excommunicationem Baptisum petentibus, neque per se, neque per substitutum sacerdotem satisfacere possit) Diacono; cum Diaconi ordinentur, ut sint ministri sacerdotum, adeoque valde congruenter committuntur iis

ministeria sacerdotalia, quorum ipsi capaces sunt, Laym. *l. cit. n. 3.* Barb. *l. cit.* Idque etiam extra necessitatem extremam, Laym. *ibid.* Subdiacono tamen alterive Clerico inferiori id committere non potest. Laym. *ibidem.* De cetero Sacerdos alienus multo que magis Diaconus citra necessitatem sine licentia proprii Sacerdotis expressa, aut rationabiliter præsumpta solemniter baptizans peccat mortaliter. Laym. *l. cit. n. 1.* Barb. *l. cit. n. 11.* cum usurpet sibi jurisdictionem & munus alterius, Erlicet Sacerdos talis sit, cui vi ordinationis suæ competere potest officium ordinarium baptizandi, hoc tamen actu immediatè & proximè illi non competit ab ordinatione, sed ex data ei potestate jurisdictionis ab Ecclesia. Laym. *loc. cit. n. 2.* Non tamen per hoc incurrit irregularitatè aut excommunicationè, cum hæc pœna nullibi expressa, Barb. *l. c. n. 11.*

3. Tertio, potest delegare potestatem audiendi confessiones suorum parochianorum alteri Sacerdoti, ut colligitur ex *c. omnis utriusque sexus.* quatenus ibi præcipitur, ut fideles confiteantur Sacerdoti proprio, id est, ordinario, vel alteri non ordinario de ejus licentia, seu ex commissione proprii, ut bene explicat Azor. *p. 2. l. 3. c. 12. q. 10.* Laym. & c. apud Barb. *l. cit. c. 19. n. 24.* Imò hanc potestatem hic & nunc alteri Sacerdoti facere, & parochiano suo licentiam dare tenetur, quoties præsumere potest, subditum suum habere justam causam confitendi alieno. Ugol. *de off. Ep. c. 15. §. 8. n. 5.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 13. n. 3.* cum communi. Quod si autem justè petenti hanc licentiam negaret, nec is sine periculo fama, salutis & c. ei confiteri posset, neque hanc licentiam ab Episcopo petere, vel obtinere posset, probabilior & vera sententia, ut ex Laym. *loc. cit.* inquit Barb. *n. 26.* habet, non posse talem adhuc confiteri alteri sacerdoti (intellige, nisi hic aliunde, nempe à Papa speciale ad hoc privilegium, ut plures Regulares habent, haberet) aut validè ab eo absolvi; sed, ut inquit D. Thom. *in supplem. q. 8. a. 4. ad 5.* apud eosdem AA. periade se haberet, ac si eopiam confessorii destitutus esset: hoc ipsum satis indicat textus *c. omnis utriusque sexus. de pœnit. & remiss.* ubi dicitur: *Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit de justa causa sua peccata confiteri, licentiam prius postulet & obtineat, cum aliter ipse illum non possit absolvere. &c.* Ita docent Suar. *de pœnit. d. 27. s. 4.* Per. Nav. *de res. l. 2. c. 4. num. 269.* Sot. *in 4. d. 18. q. 4. a. 2. & c. contra Tolet. l. 3. c. 13.* Nav. *in c. placuit. d. 6. de pœnit. n. 144.* Henriq. *l. 6. c. 13. num. 4.* Palud. & c. quos citat, & quorum sententiam probabilem affirmat Laym. *loc. cit.* sententia opposita plures rationes vide apud Eundem. Sed neque sufficit, hanc licentiam concedendam à parochio confitendi alteri esse interpretativam aut præsumptam; & hinc non posse subditum confiteri alteri, si v. g. absens fuerit parochus per aliquod tempus non substituto Vicario, vel si parochus moriatur, aut ita repente zgotat, ut nò possit dare hanc licentiã, docet Barb. *l. c. n. 29.* citans Filiuc. *to. 1. tr. 7. c. 9. n. 242.* Trull. & c.

4. Nequit tamen parochus concedere hanc facultatem alteri audiendi confessiones suorum, dum ipse est excommunicatus vitandus; concedere enim hanc facultatem est actus jurisdictionis, quam excommunicatus non toleratus nec licitè nec validè exercet. Barb. *loc. cit. n. 29.* citans Suar. *tom. 5. de cens. d. 11. s. 2. n. 15.* & Squillant. *de privileg. Clericor. p. 3. n. 14.* contra Sylv. & Armill. Item nequit hanc potestatem delegare alteri, nisi hic sit approbatus ab Ordinario, juxta dispositionem Trid. *sess. 23. c. 15.* Gamb. *de cens. reserv. c. 2. n. 20.* Valer. *de diff. inser u-*

trumque for. v. paroch. diff. 4. Fagund. *in prac. Eccl. l. 7. c. 2. n. 42.* & alii apud Barb. *l. c. n. 27.* cum communi. Item non nisi approbato ab illo Ordinario, in cuius Diœcesi auditurus est confessiones, intellige, dum delegandus non est parochus, juxta sententiã, de qua *quest. preced.* (juxta quam parochus Diœcesis Monasteriensis non tantum parochio Diœcesis Colonienfis, sed etiam parochio Diœcesis Leodiensis versanti in Diœcesi Colonienfis delegare potest potestatem absolvendi suum parochianum existentem fortè tunc in Diœcesi Colonienfi, absque eo, quòd parochus hic Leodiensis delegatus egeat approbatione Diœcesani Colon.) sed Sacerdos alius citra beneficium parochiale approbatus; quamvis & talis, dum approbatus est ab Ordinario ejusdem Diœcesis, cuius sunt parochus delegans, ejusq; subditi ex commissione parochi subditum illius in aliena Diœcesi existentem sine istius Episcopi licentia aut approbatione absolvere posse videatur, saltem ex consuetudine, v. g. dum adiutor pastoris eo impedito processionem parochianorum comitatur, & ducit extra Diœcesim; cum etiam jurisdictione delegata, seu concessa ab inferiore à Principe rectè exerceri possit extra territorium concedentis, ubi per eam non fit injuria Judici illius territorii, uti contingit, dum ea exercetur sine sit epitu & figura Judicii, v. g. in præsentè materia absolutio nis sacramentalis à peccatis; adeoque, sicut propterea ab Ordinario ipso, sic & ob paritatem rationis ab ejus delegato extra Diœcesim parochianorum confessiones audiri possunt, ut docet Sanch. *de marr. l. 3. d. 29. n. 21.* pluresque ab eo citati apud Garciam *de benef. p. 5. c. 8. nu. 129. & 131.* quamvis hoc ipsum limitet Garc. in oppositum, mirum modò illi delegati sint approbati in Diœcesi, in qua audiunt hujusmodi confessiones, ita ut non sufficiat approbatio Episcopi alterius, etiam si hic sit Episcopus pœnitentis aut Confessoris, citatq; pro hoc Guttier. *qq. can. l. 1. c. 27.* Zerol. *in pr. pœnit. c. 16. q. 3.* contra plures alios ab eo *ibid.* citatos. vide Suar. *tom. 4. d. 28. s. 6. & 7.* Insuper ut delegatus sit alius parochus, seu habens beneficium parochiale, & curam animarum actu & habitu, sicut habet delegans, & quidem ejusdem Diœcesis cum delegante, requirit Barb. *loc. cit. c. 19. n. 27. & 28.* citans pro hoc Squill. *de privil. Clericor. c. 1. n. 73.* Guttier. *loc. cit. n. 21.* & Garc. *l. cit. n. 132.* qui tamen *ibid.* nihil de hoc præter paulò antè ex eo allegata. Denique non potest delegatus à parochio ad audiendas confessiones parochianorum subdelegare. Argumento *l. ult. ff. de off. ejus. cui mandata est jurisdict.* Barb. *l. cit. n. 37.* citans Valer. *diff. 3. num. 6.* nisi solus officium suum explere non posset; tunc enim ex præsumpta voluntate delegantis concessum illi est, ut certum exercitium jurisdictionis alteri generatim committat, et si nequeat integrum officium Vicariæ suæ, ac proinde nec potestatem subdelegandi alteri committere, nisi id consuetudo permitteret. Barb. *ibidem* citans Sylv. *v. Vicariis. q. 5.* Nav. *in c. placuit. n. 69.* vide dicta de hoc supra, ubi de Vicariis.

5. Tertio potest parochus (intellige, non excommunicatus. Barbos. *l. cit. c. 20. n. 7.* in fine cum communi) etiam Sacerdoti ab Episcopo non composito ad Sacramenta administranda dare commissionem & licentiam administrandi parochianis suis, tam in propria parochiali, quam extra illam Sacramentum Eucharistiæ. Suar. *3. p. d. 72. s. 1. concl. 1.* Bauri *tr. 10. de paroch. q. 22. & c.* apud Barbos. *loc. cit. cap. 19. num. 6.* cum communi quam facultatem eo ipso quoque concedit alteri ministran-

ministrandi parochiano suo communione paschalem, dum huic dat, uti potest, licentiam, ut præceptum annuæ communionis adimpleat, eam recipiendo extra parochialem, v. g. in aliqua regularium Ecclesia. Hier. Garc. in sum. mor. tr. 3. diff. 4. dub. 4. n. 43. Nav. Azor. Regin. Mirand. &c. apud Barb. l. cit. Idem est, quo ad communionem præbendam viatici loco in mortis articulo. Potesque id ipsum ob rationabile causam necessitatis (quamvis ea hodie dum est major sacerdotum copia, rarius occurrat) si alius Sacerdos idoneus non adest, committere Diacono. Laym. Theol. mor. l. 5. tr. 4. c. 7. num. 2. citans Suar. Con. Henric. &c. uti id ipsum sine tali commissione potest Diaconus in casu necessitatis communicandi moribundum, ubi non adest, vel non potest, aut non vult Sacerdos, per licentiam, quam ipsi SS. Canones & præsumpta voluntas Episcopi & Papa in tali casu dant. Laym. ibid. Dum de cætero extra casum necessitatis, quo v. g. moribundus communicandus esset, & proprius Sacerdos abesset, aut non posset, aut noller eam administrare Eucharistiam, non administrat licite, nisi Sacerdos pastor proprius, vel ab eo, aut Episcopo vel Papa habens commissionem expressam aut præsumptam (uti vi privilegii hanc à Papa habent, possuntque Regulares quidam non requisitâ parochorum licentiâ distribuere in templis suis per se, vel per alios sacerdotes omnibus Christi fidelibus communionem liberam, hoc est, non paschalem, aut dari debitam in viaticum moribundis; toto etiam tempore paschali, si forte ipsam diem Resurrectionis Domini excipias, pro quo, quantum fieri potest, abstinere debent à parochianis communicandis, si parochi non consentiant; de quo inter alios vide Laym. loc. cit. c. 7. n. 4. Barb. cit. c. 20. n. 8.) cum dispensatio Sacramentorum, præsertim hujus, quo fideles spiritaliter pascuntur, sit proprium manus pastoris, quod proinde nemo alius sine illius commissione usurpare debet. Ugol. de off. Ep. c. 15. §. 7. n. 1. Bonac. de Sacram. d. 4. q. 5. p. 1. n. 4. Tamb. de jure Abb. to. 2. d. 5. q. 1. Laym. l. c. n. 3. & alii apud Barb. l. c. n. 2. Ita etiam ut si Regulares non parochi dicto modo non privilegiari sine speciali licentiâ Episcopi aut parochi ipsius subditis extra casum necessitatis communionem ministrant, incidunt ipso facto in excommunicationem non absolvendi, nisi à Papa. Clem. I. de privil. Henric. in sum. l. 13. c. 40. §. 4. Azor. p. 1. l. 12. c. 13. q. 5. Bonac. l. c. n. 8. & alii apud Barb. n. 7. quæ sententia excommunicationis extendit se adhuc ad ministrantes communionem parochianis ex licentiâ parochi excommunicati. juxta Barb. l. cit. n. 7. Non tamen se extendit ad alios Sacerdotes non regulares. Bon. l. c. n. 11. Trull. in expos. Decal. l. 3. c. 5. du. 2. n. 8. apud Barb. l. c. Sed neq; ad Religiosos alteri Religioso alieno sine licentiâ ipsius prælati dantis communionem. Mirand. to. 1. q. 42. n. 1. Sanch. de matr. l. 3. d. 23. n. 17. apud Barb.

6. Quartò, dare potest parochus cuivis Sacerdoti commissionem, seu facultatē administrandi parochianis suis extremam unctionem. Laym. l. c. tr. 8. c. 6. n. 2. Barb. l. cit. c. 22. n. 2. De cætero etsi quilibet Sacerdos, uti proprius hujus Sacramenti minister validè illud conferat, cum ejus administratio intrinsecè non sit actus jurisdictionis. D. Tho. in 4. d. 22. q. 2. a. 2. Laym. l. c. n. 1. Barb. l. c. n. 1. cum communi juxta Trid. sess. 14. c. 3. licitè tamen & sine peccato mortali extra casum necessitatis illud non administrat parochianis, nisi proprius parochus, vel ab eo aut Episcopo licentiam habens, Laym. Barb. l. cit.

P. Leuren. Fori Belf. Pars 1.

Con. de Sacram. to. 2. d. 19. n. 28. Tamb. de jure Abb. l. c. cum communi, aut saltem prudenter sperans rationem parochi. Bass. in flor. cas. v. extrema unctio. Ludov. à S. Joan. de administr. Sacram. a. 5. de extrema unct. n. 22. & alii apud Barb. l. c. n. 2. Ita ut etiam Religiosi (secus est de aliis Sacerdotibus secularibus) præterea incurrant excommunicationem Papæ reservatam, si Clericis secularibus aut laicis sine proprii Sacerdotis licentiâ illud administrare præsumant. cit Clem. I. de paroch. Laym. l. cit. Barb. citans Riccium in pr. aurea resol. 210. vers. 12. Comitol. resp. mor. l. 1. q. 44. Mirand. &c. Possunt nihilominus Regulares licitè illud ministrare toties, quoties opus, non solum Religiosis ejusdem Ordinis, sed & conversis, oblatis donatis, Novitiis, servitoribus & familiaribus suis secularibus (intellige, dum intra eorum Collegia vel Monasteria habitant; Idemq; de pauperibus in eorum hospitalibus degentibus habet Barb. nu. 4.) ex privilegio Eugen. IV. concessio Minoribus, & ex concessione Pii V. vivæ vocis oraculo declarantis, ut gratia hujusmodi non censeantur derogata & restricta. Vide Suar. to. 4. de relig. tr. 10. l. 9. c. 9. §. 4. n. 12. Laym. cit. tr. 4. c. 7. n. 5. (ubi & meminit concessio- nis illimitatè & absolutè factæ presbyteris Societ. JESU à Paul. III. quo ad eorum familiares in eorum Collegiis, Residentiis habitantibus) Barb. l. cit. n. 5. quamvis is dicat, quo ad Oblatos donatos, servitores seculares id hodie habere locum tantum in foro conscientiæ, seu occulto, ita ut si parochus aliquod jus circa hujusmodi personas vindicare vellet, & in foro externo id postularer, non posset ei resisti virtute præfati privilegii aut aliorum, nisi quatenus ea per Trid. restricta non sunt; atque ita Religiosos, quamdiu parochus non resistit, posse uti in hoc privilegiis suis.

7. Quintò, potest parochus (etiam non sacerdos. Laym. l. cit. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 4. Sanch. de matr. l. 2. d. 20. n. 3. &c.) etiam irregularis, suspensus, excommunicatus non toleratus, etiam extra casum necessitatis, juxta Sanch. l. c. d. 21. n. 7. Dian. p. 5. tr. 9. resol. 79. in fine. Babil. Pont. de matr. l. 7. c. 17. n. 14. Bonac. Hurt. Gutt. &c. apud Barb. l. cit. c. 21. n. 63. quin & degradatus juxta Sayr. de cens. l. 5. c. 22. n. 26. Bonac. quos refert Barb. nu. 64. Contrarium sentientibus Ledesin. de matr. q. 45. n. 5. d. 4. Alterio de cens. to. 1. l. 1. d. 6. c. 6. Laym. l. c. &c. eò quòd licet assistere matrimonio non sit actus jurisdictionis, vel administrationis, cum etiam ab invito præstari possit; sed tantum actus testimonii, adeoque id validè possit ipse parochus talis; datio tamen licentiæ, qua quis alioquin non qualificatus reddatur idoneus ad legitimum valorem actus, videatur esse exercitium jurisdictionis, ut Nav. conf. 14. de eland. de sp. n. 6. deputare sui loco alium sacerdotem. Trid. sess. 24. c. 1. etiam non deputatum ab Episcopo. Rebell. de oblig. just. p. 2. l. 2. q. 8. n. 5. Barb. cit. c. 21. n. 62. etiam Regularem. Barb. ibid. n. 1. Mirand. in man. prælator. t. 1. q. 48. n. 1. &c. etiam, saltem validè, & in casu necessitatis licitè excommunicatum quoque non toleratum. Laym. l. c. Chapeavil. de modo ministrandi Sacram. temp. pestis. c. 6. q. 3. Non tamen alium, quam Sacerdotem. Argumento Trident. l. cit. Laym. n. 4. Sanch. loc. cit. cum communi ad assistendum matrimonio suorum parochianorum, etiam extra parochiam propriam. Barb. l. cit. n. 65. citans Con. Regin. Bonac. &c. contra Seguram & Franc. Molin. Sufficit autem ad valore matrimonii hæc facultas data non in scripto, sed verbotenus. Sanch.

P 2

loc.

*l. cit. d. 35. n. 20. Ugol. de irreg. c. 6. §. 7. n. 3. Regin. Henriq. Bonac. Sayr. &c. quos citat & sequitur Barb. n. 70. Item dolo vel metu extorta, modò dolus & mendacia non versentur circa substantiam, vel causam finalem. Barb. loc. cit. Sanch. d. 39. n. 13. Con, Regin. &c. Item data contra prohibitionem Episcopi. Barb. l. c. citans Pont. de matrim. l. 5. c. 29. n. 3. Item, ut Sanch. l. cit. d. 36. Hurtad. de matr. l. 5. diff. 13. n. 44. Filiuc. Trull. apud Barb. cit. c. 21. n. 75. concessa nuncio, ad eam petendam misso (secus est, ut iidem A A. si concessa à parochio motu proprio, vel ad instantiam alterius non misit à Sacerdote astituro, eò quòd talis licentia habeat rationem privilegii cujusdam, quòd effectum sortitur à tempore notitiæ) antequam ea ad notitiam petentis Sacerdotis perveniat; eò quòd satis sit eam cognitam & acceptatam à nuncio. Addit tamen Barb. *ibidem*, se reperisse Declar. S. Congr. sub die 5. Decembr. an. 1626. qua censentur, matrimonium contractum coram Sacerdote extraneo habente licentiã à proprio parochio unius ex contrahentibus, & ignorante se illam habere; prout ignorat unus contrahentium, esse invalidum. Item sufficit licentia, seu commissio generalis data ministrandi omnia sacramenta à parochio volente facere absentiam, vel infirmo. Barb. n. 71. ex Rebell. Bonac. & aliis. referens sic decisum à S. Congr. Idem est, dum à parochio concessa est licentia, ut possit quis omnia intra parochiam ad curam animarum spectantia exercere. Nav. *conf. 27. tit. de spons. in antiq. Tamb. de jure Abb. tom. 2. d. 8. q. 2. Sanch. cit. l. 3. d. 35. n. 5. Hurt. Sayr. & alii apud Barb. n. 72. quamvis ipsò ex Sanch. l. cit. dicat, id procedere, dum parochus absens relinquit substitutum; non verò, dum præfens dat licentiam ministrandi Sacramenta; tunc enim licentiam illam se extendere solum ad Sacramenta magis necessaria, & vi illius non posse talem assistere matrimonii, hocque velle ait Filiucium *qq. mor. tom. 1. tr. 20. p. 1. c. 6. n. 218. Tamb. l. cit. n. 1. & sic resolvit Rotam decis. 643. n. 1. p. 1. divers.* Non tamen sufficit licentia tacita, sed requiritur expressa Sanc. cit. l. 3. d. 35. n. 15. Filiuc. loc. cit. Cou. tom. 2. d. 30. dub. 2. n. 31. Pont. de imped. matrim. c. 26. §. 6. Gonz. ad reg. 8. cancell. gl. 47. n. 52. aliique plurimi apud Barb. n. 69. Et quidem actum copulationis præcedens Barb. l. cit. citans Sanch. nu. 18. Salzed. &c. Porò data licentia viget, quamdiu à Parochio concedente non revocatur. Tunc revocata censetur, quando iis, quibus concessa fuit, per certum nuncium aut literas significata est revocatio. Sanch. l. cit. d. 36. n. 9. Con, l. cit. n. 32. Barb. l. cit. n. 73. resolventes, ut Barb. ait, ante hujusmodi intimationem actu tenere, etiam si Sacerdos ille aliunde sciret suæ facultatis revocationem. Exspirat verò dicta licentia, si interim parochus moriatur, Barb. n. 74. contra Franc. Molin. testans sic resolutum à Rota in Vicentina Matrimon. coram Dunez & Argumento. l. mandatum. c. mandari. c. gratum & c. relatum. de off. deleg. Deniq; idem quo ad dandam hanc licentiam assistendi matrimonii posse parochos delegatos seu constitutos ab Episcopo ad ejus nutum amovibiles; Item vice curatos à parochis proprietariis institutos, tenent Rebell. in addit. l. 4. n. 67. Hurt. de matr. d. 5. diff. 10. n. 34. Possev. &c. apud Barb. l. cit. n. 67. Idque etiam in præsentia parochi proprietarii. Pont. de matr. l. 5. c. 28. n. 2. Sanch. l. cit. d. 31. Guttier. &c. apud Barb. l. cit. contra Sor. & Bartholom. Medin.**

Questio 436. Quid possit parochus circa delegationem prædicandi in parochia?

Respondeo: et si solius parochi licentia sufficiens videatur attentò jure communi, ut quis ab eo invitatus possit in Ecclesia parochiali concionari ex textu Clem. *andum de sepult.* vi tamen Trid. sess. 24. c. 4. & sess. 5. c. 5. prohibitum est parochis in suis Ecclesiis admittere concionatores ab Ordinario non approbatos, etiam si prædicare vellent aliquis Episcopus. Atque ita hodie nullum, etiam à parochio invitatum prædicare posse in ejus Ecclesia sine licentia Episcopi, ex Declar. Clem. 8. resolvit Zipæus in *analytic. juris Eccl. enarrat. l. 3. tit. de paroch. n. 3.* apud Barb. de off. paroch. p. 1. c. 14. n. 8. nisi alias prædicator parochio notus esset, ad hoc, ut semel iterumque prædicaret. Ugol. de off. Ep. c. 42. §. 1. n. 3. Nav. apud Barb. l. cit.

Questio 437. Quid possint parochi circa dandam veniam non jejunandi diebus jejunii, & laborandi diebus festis?

Resp. ad primum: potest ex iusta causa, (sine iusta causa namq; nec licet nec valde in hac lege utpote superioris dispensat parochus. Sanch. in select. disp. 54. n. 38. nisi ubi prudenter & bonâ fide arbitratus esset causam subsistere; valet enim tunc dispensatio illius, et si à parte rei causa insufficientis fuisset, Sanch. l. cit. n. 39. ob præsumptam in eo casu erroris bonæ fidei voluntatem superioris, in cuius jure dispensat inferior. l. 1. tr. 4. c. 22. n. 1. cum communi) & in iusto dubio (dum enim necessitas est evidens, opus non est dispensatione) tam ad esum carni, quam ad secundam refectionem, dispensare, seu licentiam dare potest parochus parochianis suis, non solum in oppidis & villis, ubi nec Episcopus, nec ejus Vicarius adest, sed etiam in civitate, vel alibi præfente Episcopo episcopi Vicario, ubi & quia ita servat consuetudo legitime præscripta. Nav. in man. c. 21. n. 20. Azor. in sit. mor. p. 1. l. 7. c. 29. q. 3. Fagund. in præc. 4. Eccl. l. 1. c. 9. n. 2. Possev. de off. curati c. 12. n. 22. Barb. de off. paroch. p. 1. c. 16. n. 3. quim & Sanch. de matr. l. 8. d. 9. n. 27. & in Opus. tr. 2. l. 5. c. 11. n. 18. absolutè affirmat, posse id parochum præfente Episcopo; quia inquit, ad Episcopum non recurritur in minimis, ut usus habet, & Episcopi sciunt, & non contradicunt contra Jacob. de Grass. in aureis decis. p. 1. l. 2. c. 37. n. 17. Vegam. in sum. p. 1. c. 14. casu 36. Sa. v. jejunium, apud Barb. l. c. id negantes de usu carni, Porò dum causa iusta est, non potest parochus jejunium in aliud opus commutare, etiam ex parte, reuente illo, qui dispensationem accipit, Joan. Sanch. loc. cit. n. 40. Filiuc. tom. 2. tr. 27. c. 7. n. 129. apud Barbof. l. cit.

2. Resp. ad secundum, posse parochum ex causa legitima, nimirum dum ea est dubia, aut videretur non satis sufficiens; si enim necessitas seu causa excusationis est manifesta & indubitata, opus non est dispensatione, seu petitione licentiæ, licet id interdum securus & decens sit, præsertim si impedimentum diu aut ordinariè est duraturum. Laym. Theol. mor. l. 4. tr. 5. c. 4. n. 2. Fagund. in præc. Eccl. l. 1. c. 14. n. 27. Azor. p. 2. l. 1. c. 28. q. 6.) dare licentiam diebus festis laborandi, ubi commodè ad Episcopum episcopi Vicarium, aliove ministros illius ad hoc deputatos recurri non potest. Laym. l. cit. Barb. l. c. n. 6. Possev. l. c. c. 12. n. 12. Azor. l. c. ubi etiã, quòd licet in dicto casu parochus jure cõcedat facultatè, ut quis ad tempus eã lege solvatur ob iustam causam, non possit tamen dare facultatem in perpetuum, citatque

etiamque pro hoc Cajetan. 2. 2. q. 122. a. 4. &c. uti & dum commodè accedi potest ad Ordinarium, potestas hæc dandi licentiam hanc non spectat ad parochum, sed ad exercentem jurisdictionem superiorem. Barb. l. c. n. 9. ubi etiam refert rescriptum Congreg. præpos. negot. Episc. & Regular. & aliud S. Cong. Trid. in hæc verba: *Quoniam verendum, ne privatis affectibus domesticarumq; verum studio aliqui eo perducantur, ut hæc SS. Canonum indulgentia in aliis etiam casibus abutantur, Patres Illustrissimi adjiciunt, ad Ordinarii cujusque judicium ac censuram pertinere, ut dignoscant, an verè ex causis supradictis subsit, propter quam liceat diebus festis rebus servilibus vacare, &c.* Declaravit etiam dict. Cong. præpos. negot. Episc. an. 1597. istiusmodi licentias spectare ad Vicarium quamvis foraneum, & non ad Archipresbyterum. Barb. l. cit. Porro posse curatum aliquid exigere, non quidem pro licentia danda, sed mutando opus servile laborare volentis in aliquam largitionem piam, resolvit Barb. l. cit. n. 7. ex Azor. l. cit. c. ult. q. 11. & 12. quem vide. item ex Fag. l. cit. n. 27. id admittente, dum causa laborandi die festo est dubia.

Quæstio 438. An possit parochus parochianos cogere ad audiendum missam diebus festis in parochia?

R Esp. negativè. Barbof. de off. paroch. p. 1. c. 11. n. 14. Hieron. Rodriq. in comp. qq. regul. resol. 25. n. 5. Hier. Garc. in sum. mor. tr. 4. diff. 6. n. 2. Fagund. l. cit. l. 2. c. 3. n. 8. apud Barb. testantes sic decidit à S. Congreg. recitat etiam Barb. Leonis X. constitut. de die 13. Nov. 1517. quâ declarat, satisfacere omnes Christi fideles præcepto audiendi sacrum diebus festis, audiendo illud in Ecclesiis Mendicantium, meminitq; Brevis directi ad Nuncium Apostolicum inferioris Germaniæ An. 1592. 2. Sept. quo idem indulget Clem. VIII. & ne desuper regularibus vel populo Ordinarii præstant impedimentum, censuisse ait, S. Congr. præpos. negot. Episc. 1606. 1. Junii. Atq; ita hodie ex consuetudine in toto penè orbe recepta, & tolerata ab ipsis parochis satisfacere fideles præcepto, audiendo quamcumque missam extra parochiam, etiam in sacello & oratorio privato: quamvis de oratorio privato propriè tali (quod est locus aliquis in domo vel arce privati hominis ad tempus deputatus cultui divino, non habens ingressum ex platea publica, neque constitutus alicubi à missionariis privilegiatis, ut Tamb. de sacrif. miss. l. 1. c. 4. Quarti in rub. p. 3. tit. 10. n. 1. s. 3.) contrarium sentiant Pasqual. q. 59. citans plures alios. Dian. p. 9. tr. 1. resol. 3. Bass. v. missa n. 8. Sporer theol. mor. tr. 3. c. 4. n. 24. eò quòd Pontifices in Bullis, quibus talia oratoria secularibus concedunt, addant expressè: volumus autem, ut alii, qui non sunt de familia, non censeantur liberi ab obligatione audiendi missam in Ecclesia &c. & sic declaravit S. Congr. contra Pet. Marchan. in Tribun. tom. 2. tr. 4. tit. 2. q. 1. du. 1. Burchab. centur. 3. casu. 60. Henriq. Azor. Castrop. Pellizar. &c. quos refert Pasqual. censentes, etiam in tali oratorio audiendo sacrum satisfieri; eò quòd in re comuni novo plus non præcipiatur, quam auditio sacri, de loco autem nullum sit præceptum; cum autè jure antiquo fuerit aliqua obligatio audiendi missam in parochia, ut probat Pasqual. pontificiæ istæ Bullæ, utpote in quibus servatur stylus antiquus Curiæ, & datur privilegium juxta antiquas formulas rescribendi; non intendunt derogare per istam restrictionem juri novo, & ita istam re-

P. Leuren. Forè Benef. Tom. 1.

strictionem & verba in alio sensu non accipi, etiam à timoratis testatur March. l. cit. Atque ita satisfacere posse huic præcepto audiendi sacrum parochianos audiendo illud ubicunq; voluerint, etiam in majoribus solemnitatibus, ait Barb. l. cit. n. 18. citans Nav. in man. c. 21. nu. 5. Guttier. l. 1. c. 30. nu. 8. Suar. to. 3. in 3. p. d. 18. f. 2. Azor. p. 1. l. 7. c. 6. q. 4. & 8. Fag. l. c. n. 8. Modò tamen parochiani per contemptum proprii parochi non deserant parochialem alibi audiendo sacrum; in quo casu et si peccent, & peccare quoq; possint graviter (quod ad summum vult c. 2. de paroch. jubens proinde à parochis ejici alienos parochianos, si ibi ante missam inveniuntur, dum in foro externo præsumitur iste contemptus, ut Barb. l. c. n. 19. & ut Abb. in cit. c. 2. ait: contemptus is præsumitur, dum parochianus absque causâ legitima declinat parochialem, cum sit perquam honestum, ut in præcipuis solemnitatibus in propria parochia parochiani interfint divinis: Azor. tamen l. cit. & Guttier. n. 27. apud Barb. n. 18. dicant, intelligi expressum contemptum cum indignatione & convitiis in proprium parochum) implebunt nihilominus præceptum audiendi sacrum. Fagund. l. c. n. 9. Tolet. in instruct. sacer. l. 6. c. 7. num. 70. Garc. cit. diff. 6. n. 4. Barb. l. cit.

2. Sed neq; Episcopum facere posse constitutionem, qua præcipiat subditis, ut non audiant missam, nisi in propriis parochialibus, & excommunicationem, si fortè sub ea id præcipiat id, esse nullam, dicunt Nav. Suar. l. c. Azor. q. 6. Guttier. l. c. n. 14. apud Barb. cit. n. 19. Unde jam non esse regularibus prohibitum, nec prohiberi eis posse ab Ordinariis celebrare missas, & pulsare campanas in suis Ecclesiis autè celebratione missæ, & pullationem campanæ in parochiali, censuit S. Cong. 15. Sept. 1629. apud Barb. l. cit. n. 21. Item prohiberi nequit celebratio missæ in oratorio ruri ædificato per laicum, antequam celebraretur missa in parochiali & matrice Ecclesia. C. de Luc. de paroch. d. 31. n. 7. juxta Declar. ejusdè Cong. in una Cajetan. 18. Sept. 1627. & in una Capuana 31. Maji 1629. apud Barb. n. 33. His tamen non obstantibus, leges utiliter, quas Barbof. ad calcem c. 11. adjicit literas S. Caroli Boromæi de convenièdo ad propriam parochialem.

Quæstio 439. An parochi cogere possint parochianos ad audiendam concionem in parochiali?

R Esp. Tametsi parochus invitare & adhortari possit ac debeat, ut diebus festis, saltè majoribus, parochiani in parochia audiant conciones, nullatenus tamen is, aut Episcopus multis & panis cogere potest ad hoc populum. Suar. to. 1. de relig. l. 2. c. 16. n. 10. Trull. l. 3. c. 1. du. 4. n. 11. Hieron. Rodriq. in comp. qq. regul. resol. 122. n. 11. Zerol. in pr. Ep. p. 2. v. parochia. Barb. de off. paroch. p. 1. c. 14. n. 13. Idq; etiã ut addit Gallermart. in Declar. ad Trid. sess. 24. c. 4. Observatq; hodie dum usus, ut quisq; extra parochiã suam audire valeat concionem, obligationiq; si quæ fuit, audiendi verbû Dei in parochia, derogatum per generalè consuetudinem. Zerol. in pr. Ep. p. 1. v. predicatio. Trull. l. c. n. 7. Barb. l. c. n. 11. & de off. Ep. p. 2. alleg. 76. n. 34. Ad illud verò Trid. sess. 24. c. 4. dicentis: *Monet Episcopus populû diligenter, teneri unumquemq; parochia suæ interesse, ubi commodè fieri potest, ad audiendum Verbum Dei*, ait Suar. in 3. p. d. 88. f. 2. apud Barb. n. 14. obligationem illam, si in rigore sumatur pro obligatione præcepti, non esse absolutâ, sed suppositâ commoditate, ut Concil. loquitur, & doctrinâ necessitate, sine qua præceptum affirma-

affirmativum non solet obligare, quando lex ipsa tempus non determinat, ait etiam Eman. Rodriq. *qq. reg. tom. 1. q. 43. a. 7.* hoc Tridentini decretum locum habere, dum in Monasteriis, hoc est, Ecclesiis regularium non predicatur.

Questio 440. An parochi multis & pœnis, in casu saltem notabilis negligentia & contumacia, cogere possint pueros ac rudes ad discendam doctrinam, eorum parentes ad mittendum illos?

Respondeo: etsi Zerola v. *doctrina Christiana* §. 3. id neget, illudque Tridentini *sess. 24. c. 4.* etiam per censuras Ecclesiasticas compellant; intelligat saltem de compulsionem eorum, quorum inererit eam docere; verior tamen sententia est, posse, saltem præfulem censuris compellere subditos, ut doctrinam Christianam discant, & parochos, ut eam doceant. Barb. *de off. paroch. p. 1. c. 15. n. 6.* citans Castrop. *de fide tr. 4. d. 1. p. 11. n. 3.* Sanch. *in Decal. l. 2. c. 3. n. 15.* Riccium *in decis. Curia Neap. p. 4. decis. 300. &c.*

Questio 441. An, & qualiter impedire possint parochi solennitates aut functiones parochiales exerceri per alios in Ecclesia sua parochiali, aut aliis Ecclesiis publicis vel privatis oratoriis?

1. **R**espondeo ad primum: quantum spectat ad solennitates, quæ per parochum seu Rectorem Ecclesiæ celebrandæ sunt ad instar earum, qui in Cathedralibus vel Collegiatis dicuntur pontificales seu majores per Episcopum, vel Prælatum, aut primam dignitatem celebrandæ, v. g. solennitates Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, sancti Titularis &c. de jure parochiali hæ celebrandæ spectant ad parochum; neq; laici aut laicorum congregationes se in hoc ingerere possunt, aut debent invito parochi, nisi legitime præscripta consuetudo vel privilegium, vel legitime iniuncta cum parochi concordia aliud statuatur. C. de Luca *de paroch. d. 30. n. 6.* Quo ad alias verò solennitates concernentes talis, v. g. Congregationis alicujus, vel etiam populi, vel privatorum meram devotionem, quoties agitur de Ecclesia parochiali, vel ejus filiali, seu adjutrice loco parochialis, jus parochi consistere videtur circa celebrationem missæ, alteriusve functionis, ut ab eo, non autem ab extraneo fieri debeat; reliqua verò tendentia ad majorem cultum & servitium ipsius Ecclesiæ, modò à Romanæ Ecclesiæ ritibus non aberrant, reponi debent in libitu partium; ita ut penes illas sit potestas, v. g. invitandi illuc alios Clericos, conducendi cantores, aliaque faciendi juribus parochialibus non adversantia, etiã in functionibus, quæ sunt in ipsis parochialibus, vel earum filiabus. C. de Luc. *l. c. usi d. 31. n. 7.*

2. Respondeo ad secundum: quoad solennitates spectantes majorem Ecclesiæ cultum & incitamentum pietatis ex devotione assumptas, & jus parochiale (quod fere consentit in jure decimandi, percipiendi oblationes, funerandi & in obligatione recipiendi in paschate à parochianis Eucharistiam viaticum & extremam unctionem, pro ut fusiùs dicitur §. seq.) non tangentes, celebrandas in Ecclesiis publicis, vel etiam oratoriis legitime erectis intra limites parochiæ alicujus, quoties à rituali Ecclesiastico non aberrant (de quo tamen non ad parochum, sed Ordinarium spectat cognoscere)

non potest parochus eas impedire, aut eis, partibus invicis, se ingerere. C. de Luc. *l. c. n. 5. & 7.* eò quòd hujusmodi Ecclesiæ & oratoria exstructa intra limites parochiæ (nisi ex lege foundationis, aut legitima consuetudine, seu alias id specialiter probetur) salvis juribus parochialibus nullã subjectionem vel dependentiã habent à parochiali. C. de Luc. *l. cit.*

Questio 442. Quid possint, vel non possint parochi, quo ad impediendas varias functiones Regularium?

1. **R**esp. primò in genere: functiones parochiales (quales dicuntur, quæ à proprio parochi fiunt, & ad ipsum spectant, & quibus Capellani, seu quorumvis beneficii simplicium Rectores & Capellani se intrumittere nequeunt, Barb. *de off. paroch. p. 1. c. 12. n. 11.* Ricc. *in pr. fori Eccl. p. 4. resol. 304.* & quales v. g. sunt benedictio fontis baptismalis, Ricc. *l. cit. resol. 308.* Quarant. *in sum. Bullar. v. miss. fa in sine.* Barb. *l. cit. n. 2.* celebratio missæ feria 5. in Cœna Domini & Sabbathi sancti. Quar. *l. cit. resol. 209.* Candelarum benedictio in die purificationis Barb. *n. 4.* Ricc. *resol. 305.* Item benedictio cinerum Ricc. *resol. 307.* Barb. *n. 8.* Quar. *l. cit.* Benedictio palmarum. Ricc. *resol. 307.* Barb. *nu. 9. & 10.* S. Congr. rituum de his omnibus benedictionibus agens, censensq; eas in Ecclesiis parochialibus à curatis peragi debere 5. Martii 1633. apud Barb.) etsi, inquam plures earum functionum in templis quoq; regularium de consuetudine aut privilegio fiant, ut constat, absq; eo, quòd à parochis impediatur, aut impediri possint, ea tamen, quæ jura parochialia sunt, seu à jure parochiali non diversa, in conventibus alijsq; domibus regularium invito parochi non possunt exerceri cù parochianis; dum ex privilegio Apostolicis eorundem jurium exercitium conceditur solum respectu ipsorum religiosorum, ac etiam eorum secularium, qui intra eadem septa more eorundem religiosorum sub obedientia superiorum ac servitio vivunt. C. de Luc. *de regular. d. 65. n. 8.*

2. Resp. secundò in specie: Regulares ab Episcopo approbati, quò minus secularium parochis subditorum confessiones audiant, à parochis impediri nequeunt, ut patet inter alia ex privilegio concessio Minoribus ab Alexand. IV. quo deinde gavisi Regulares alii, qui cum Minoribus in privilegiis communicant, ubi dicitur: quòd possint audire confessiones assensu parochorum minime requisito: adeoq; & eas audire possunt, ut inde inferant AA. parochis contradicentibus; sed neq; jurisdictio confessorum regularium dependet à parochis. Tamb. *de jure Abb. tom. 2. d. 6. q. 13. n. 1.* citans Sylv. *v. confessor.* Rodriq. *qq. regul. to. 1. q. 60. a. 1.* Mirand. *in Man. Prælat. to. 1. q. 45. n. 14. concl. 2.* Joann. à Cruce *de statu Relig. l. 2. c. 6. du. 1. concl. 53. &c.* Barb. *de off. paroch. c. 19. n. 22.* Fagund. *in prac. Eccl. l. 1. c. 5.* Estque hoc ita verum, ut etiam si Episcopi in licentis regularibus concessis dicant, ut iis, parochi renuente, non utantur, possint nihilominus ad huc, parochi renuente audire eas confessiones; cum Ordinarii summorum Pontificum hac in re concessa eis privilegia tollere aut limitare nequeant AA. iidem *loc. cit.* Sed neq; parochi impedire possunt, quò minus confessiones audiant in domibus penitentium infirmorum, quando ab eis vocantur, modò statim parochum certum faciant de facta sibi agroti confessione. Barb. *l. cit. n. 23.* referens sic declaratum expressè à S. Congreg. præpos. negot. Episc. & Regul. 2. Jul. 1587.

3. Secundò quo ad munus prædicandi, si parochi ipsi prædicare possint ac velint, non debent nec possunt ab Episcopo in hoc impediri. Barbos. *loc. cit. c. 14. n. 5.* unde sequi videtur, posse parochos impedire, quo minus regulares in Ecclesiis parochialibus loco parochorum prædicaturi illis ab Episcopo submittantur.

4. Tertio: non possunt parochi impedire regulares, ut in Ecclesiis suis non parochialibus non annuncient populo festa & jejunia. Barb. *loc. cit. c. 16. n. 2.* ubi ait, se quidem reperisse, quod S. Cong. præpos. negot. Episc. & regul. rescribens Episc. Burgi S. Domini de die 15. Decemb. anno 1603. censuerit, id regulares per se non posse: verum postmodum S. Cong. Concil. 2. Jul. 1620. censuisse, non prohiberi regulares in suis Ecclesiis annunciare festa & jejunia, citat: que testantem id Peyrin. *in constitut. sui Ordini. Minimor. to. 2. const. 7. p. 11. n. 13.* & Lezan. *in sum. qq. regular. to. 1. c. 12. n. 41.* Possit quoque Episcopum ad hoc cogere regulares, nimirum ut ad offertorium missarum conventionalium diebus Dominicis in eorum Ecclesiis celebratarum denuncient populo festa & jejunia docet Barbos. *loc. cit. n. 26.* citans Hieron. Rodriq. *in comp. qq. regul. resol. 25. num. 5.* Portell & alios.

5. Quarto processiones, quo minus haberi possint aut dirigi à regularibus incedendo extra Ecclesiarum suarum claustra aut ambitum (hoc est propè muros Ecclesiæ, exeundo per januam unam & intrando per aliam vel eandem) per vias publicas seu per parochiam impedire possunt parochi, nisi forte in hoc specialiter privilegium habeant aliqui regulares. Cum processiones facere per parochiam spectet ad curatos, & sine eorum consensu aut licentiâ illas dirigere nullus, etiam regularis valet. Barbos. *de off. paroch. c. 12. n. 13.* testans, sic censuisse & rescripsisse Congregationem rituum *in una Hispal. 26. febr. Anno 1628.* cujus tenorem ibidem recitat. Quinimò etiam in propriis regularium Ecclesiis seu septis haberi processiones, quandoque parochi alii clerici faculares impedire prætendunt ratione avertisiois concursus populi, quia nempe eadem functio vel solennitas celebratur in Ecclesia parochiali vel alia seculari; super quo, ut ait C. de Luca *de regular. d. 1. n. 64.* certa regulari dari non potest, cum totum pendeat à consuetudine, vel à privilegiis, vel à populorum & locorum qualitate, aliisque circumstantiis facti.

Questio 443. An parochi impedire possint fundationem & ædificationem Monasterii, Collegii seu Conventus regularium sub prætextu, quod incorporentur in eo domus parochia, & vel sic priventur emolumentis, quæ à dictarum domuum incolis percipiuntur?

R Espondeo negativè. Card. de Luca. *de regul. d. 33. n. 8. & 9.* Sed neque tenentur in hoc casu regulares recompenfare parochis emolumenta ista, quæ aliis parochi ab istarum domuum incolis habituri fuissent, uti nec tenentur Judæi pro domibus, quas inhabitant, refarcire parochos damna & interesse ob emolumenta, quæ aliis perciperet à parochianis Christianis, easdem domus inhabitantibus C. de Luca. *de paroch. d. 29. n. 3.* citans Ricciull. *de jure personar. extra gremium Eccl. exist. l. 2. c. 9.* utrumque ad litteram decisum in-

quiens per tex. *c. penult. de excess. pralator. uti & ibid. n. 10. in fine* inquit, totius orbis Christiani praxin & observantiam esse, quod religiosi ob novas constructiones & ampliationes ad talem recompensationem parochis faciendam non teneantur. Cum enim non teneantur religiosi pro domibus, quas inhabitant, vel etiam pro prædiis, quamvis aliis decimabilibus, quæ acquirunt, pro construenda Ecclesia vel conventu, seu pro hortis deservientibus ad usum eorundem solvere decimas, uti Abb. alique DD. communiter & Rebuff. *de decimis. q. 14.* apud C. de Luca. *ult. cit. num. 7.* multò minus tenebuntur ratione emolumentorum subrogatorum loco decimarum personalium, quæ exiguntur solent ob solam administrationem Sacramentorum aliorumque divinarum; præsertim, cum quo ad ista emolumenta nullum præjudicium causetur parochis, dum per hoc populus non cessat, sed ad summum ad alias parochias commigret: parochi autem attendi debeant tanquam universitas, cui in genere nullum per hoc causatur præjudicium; & quo ad singulos quilibet ita se habeat ad commodum & incommodum, Quia sicut casus tulit, ut in ista parochia hujus constructio vel ampliatio conventus facta, unde pars populi ad aliam parochiam recesserit, ita è contra in casu constructionis domorum regularium in aliis parochiis, hæc augmentum accipit, aut accipere potest. C. de Luca. *loc. cit. n. 7. & 8.* Neque dictis contraria sunt Rotæ *decis. 289. & 309. p. 12. recent.* quæ sunt super præjudicio, quod parochis resultat dicitur ex hovorū conventuum vel domuum regularium fundationibus; unde propterea receptum sit, ejus consensum requiri, & habere illum jus se opponendi. Nam præjudicium illud, cum non confideretur in ordine ad domos materiales, aliis per faculares inhabitari solitas, dum, ut dictum, populus non evanescit, neque imminuitur, sed consideratur in ordine ad ministracionem Sacramentorum, electionem sepulture, anniversaria, diminutionem concursus populi ad Ecclesiam parochialem, hinc erectiones illæ novarum domuum regularium, reluctantis religionis aliis, altarumve Ecclesiarum rectoribus fieri nequeunt ad certas annas, non tamen vetantur erigi domus regulares absque Ecclesia habente januam ad publicum, adeo ut non detur aditus populi ad Sacramenta aliaque divina recipienda & eligendam sepulturam C. de Luca. *loc. cit. n. 10.*

Questio 444. An parochi seu plebani possint in suos parochianos ferre censuram?

R Espondeo negativè, spectato nimirum jure communi, seu secluso speciali privilegio aut præscriptione. Laym. *ad c. cum ab Ecclesiarum. de off. Jud. ordinat. n. 4.* citans Abb. *ad c. 2. tit. eod. n. 10.* contra Gl. *magnam in cit. c. cum ab Ecclesiar. & Jo. And. & Imol. ibid.* Et sic constat ex praxi Ecclesiarum. Et ferre censuram spectat ad jurisdictionem fori externi, uti aperte colligitur ex *cit. c. cum ab Eccl. & c. quarenti. de verb. signif. & c. 1. de sent. excom. in 6.* parochi autem spectato jure communi jurisdictionem in foro externo non exercent, sed tantum in pœnitentiali, argumento. *c. de persona. 38. chus. 11. q. 1. juncta gl. V. non ab alio.* Laym. *loc. cit.* Sed neque obstat textus *cit. c. cum ab Eccl.* cum plebanus iste, de quo ibi, non erat simplex parochus seu curatus, dum inter pralatos nu-

meratur, ideoque in externo foro jurisdictionem ordinariam ac perpetuam erga parochianos habuerit Ecclesie sue speciali jure annexam, vel capituli electione sibi acquisitam. Laym. *loc. cit.* citans Innoc. in c. quanto. de off. Jud. ordinar. n. 2.

Questio 445. An, & quid agere possit parochus pro Ecclesia sibi subiecta?

1. **R**espondeo primò: potest agere seu instituere actionem pro juribus ac possessione Ecclesie sue. Laym. *ad c. cum ex literis. de off. Jud. ordinar. n. 1.*

2. Respondeo secundò: potest Rector seu parochus, etiam sine superioris auctoritate pacisci in favorem & commodum Ecclesie sue. Argumento c. pactum. de pactis. Laym. *ad hoc c. n. 2.* Anchar. Jo. And. *ibidem.* Ecclesia enim fruitur jure minorum. c. auditis. de in integ. restitut. Unde licet administratores & rectores illius obesse ei non possint alienando absque superioris auctoritate, ut constat ex c. Abbatibus 12. q. 1. & docent AA. nominatim Abb. in c. 1. de his que sunt à prel. num. 5. possunt tamen Rectores Ecclesie suis prodesse acquirendo v. g. donationes & debitorum remissiones acceptando. Laym. *loc. cit.* & th. mor. l. 3. tr. 4. c. 1. coroll. 2.

Questio 446. An, & qualiter parochi bona Ecclesie sue custodire, alienare aut elocare debeant ac possint?

1. **R**espondeo primò: ad conservanda bona spectantia ad Ecclesias parochiales rerum & bonorum Ecclesie sue eorumque reddituum inventarium conficere debent parochi, ejusque copiam Ordinario tradere, sic enim facilius bona Ecclesiastica ab usurpatoribus defenduntur, & successoribus, quos plerumque Ecclesiarum, de quibus provisi sunt, bona & jura ignorare contingit, consulitur. Idem est de mobilibus; nam & ista, quae vel sacra, vel ad usum Ecclesie destinata, vel ad usum domus Ecclesie à prædecessoribus acquisita, atque à præsentè Rectore adepti beneficii tempore in Ecclesia inventa sunt, in inventarium redigenda sunt. Ita moner, & jussit curatis suis S. Carol. Borromeus, ut haberetur in 4. p. Actorum Mediolan. apud Barbof. de off. paroch. c. 13. n. 38. Hujus quoque inventarii traditi in Archivio Episcopali exemplum ab eodem parochi in libro proprio Ecclesie manu sua subscriptum conservari debere, jubet Pius V. in constitut. sua apud Barbof. *loc. cit.*

2. Respondeo secundò: parochus nullatenus distrahere potest aliòve transferre istiusmodi bona aut res ad Ecclesiam pertinentes sine obtenta ab Ordinario licentia, quam ille non aliter concedere debebit, quam si alias res meliores, aut saltem æquales, in locum amovendarum parochus reipsa substituatur; nisi forte iusta aliqua necessitas, nulla parochi culpâ contracta, secus suadeat, quod Episcopi prudentiæ statuendum relinquatur. Ita ferè ad verbum Pius V. in constitut. sua apud Barbof. *loc. cit.*

3. Respondeo tertio: sub excommunicatione aliisque pænis gravissimis prohibitum esse Ecclesiasticis, adeòque & parochis bona Ecclesie immobilia, sine Apostolica auctoritate ullo pacto ultra triennium locare, aut alia ratione alienare. Extrav. *ambitosæ. de reb. Eccl. non alienand.* Barbof. de off. paroch. c. 13. n. 40. & in collectan. ad cit. Extrav. ubi etiam habet, quòd comprehendantur fructus & redditus rerum Ecclesiasticarum, & quòd earum elo-

catio ultra triennium sit invalida. Quodque homine alienationis ibi intelligatur omnis actus, quo dominium rei directum, vel utile, aut usufructus, aut jus in alterum transfertur vel abdicatur; ac prout de non solum veniat venditio, aut alius contractus gratuitus vel onerosus, quo rei dominium in alterum transfertur, sed etiam hypotheca, infeudatio, Emphyteusis: non autem repudiatio seu remissio legati vel hereditatis ac rei Ecclesie non incorporatae. Tenentque hæc aded, ut etiam alienationes factæ cum clausula; reservato sedis Apostolica beneplacito; irritæ & invalidæ sint, si ante obtentam confirmationem possessio rei Ecclesiastica alteri tradita fuerit. Quin etiam Rectores ipsi & possessores tanquam intrusi ad constitutas pænas teneantur. Barbof. de paroch. *loc. cit. n. 41.* Ita tamen ut excusandi sint Rectores, si penitentia aliòve titulo ducti alienationem revocaverint ante realem & pacificam possessionem. Barbof. *loc. cit.* citans Covar. l. 2. var. c. 16. n. 7. Nav. *conf. 8. de reb. Eccl. non alien.* Filiuc. *qq. mor. tr. 14. nu. 119. & tr. 44. c. 6. q. 5.*

4. Respondeo quartò: præterea parochos cavere debere à locationibus bonorum parochie sue cum anticipatis solutionibus, uti id ipsum prohibet Trid. *sess. 24. c. 11.* his verbis: *magnam Ecclesie perniciem asserere solet, cum earum bona representata pecunia in successorum præjudicium aliis locantur; omnes igitur hæc locationes si anticipatis solutionibus sunt, nullatenus in præjudicium successorum valide intelligantur, quocumque indulto ac privilegio non obstante, nec hujusmodi locationes in Romana curia vel extra eam confirmantur &c.* Barbof. de paroch. *loc. cit. n. 39.* citans Piacet. in pr. p. 2. c. 4. n. 65. Zetol. in pr. p. 1. v. alienario. §. 6. Ricc. in pr. p. 4. *resol. 366.* Rebell. de oblig. *Just. p. 2. l. 14. q. 5. n. 4.*

5. Respondeo quintò: in rerum tamen tenuiorum, licet immobilium alienatione non requiri auctoritatem Apostolicam, nec aliàs desiderari solennitates aliàs in rerum Ecclesiasticarum alienatione intervenire solitas, sed solum, ut causa cognita, & evidente Ecclesie utilitate Ordinarius auctoritate suâ eam approbet. Ita ferè Barbof. *loc. cit. n. 42.* citans Riccium in pr. aurea *resol. 283.* Franc. Leon. in thes. fori Ecclesie. p. 1. c. 15. n. 6. Piacet. *loc. cit. c. 5. n. 32.* Ugol. de pot. Ep. c. 14. §. 7. num. 4. Bonac. var. tract. tit. de alien. rer. Eccl. d. 2. q. unica. p. 4. num. 3. &c.

Questio 447. Circa jurisdictionem parochi, qualis ea sit respectivè ad loca exempta v. g. Monasteria, Hospitalia sita intra fines parochie. Item comparativè ad jurisdictionem Capituli cathedralis?

1. **R**espondeo ad primum: primò Ecclesie intra limites alicujus parochie fundata; non dicuntur ipsius parochie subdita; neque ab ea aliquam dependentiam habent, nisi ex lege foundationis, aut legitima consuetudine, seu aliàs id specialiter probet, cum id soli cathedrali competat. Rota *decis. 552. p. 5. recent. n. 11.* apud Card. de Luc. de paroch. d. 31. n. 6.

2. Secundò parochum habere territorium limitatum intra suos fines, ac etiam intra illos respectu eorum, qui subjacent ejus curæ & jurisdictioni. Ac consequenter, dum ingreditur Ecclesiam exemptam intra dictos fines sitam, dicitur esse extra territorium proprium, & in loco, in quo nullam habet

habet jurisdictionem, nullumque jus præminentiale vel reverentiale. Card. de Luca. *de regul. d. 65. n. 7.* Est enim istiusmodi Ecclesia seu Conventus regularium aut Hospitalium situm intra limites parochiæ non solum exceptum à parochorum jurisdictione, habens loco parochi illum, qui ad administranda ibidem Sacramenta infirmis vel etiam sanis additis servitio talis Ecclesiæ seu conventus regularis sub obedientia istius superioris degentibus intra septa eorundem religiosorum deputatus: sed & intra ambitum suum dicitur habere territorium separatum, constitueturque quo ad ibi viventes quandam speciem parochiæ diversæ ac stantis de per se. C. de Luca. *de paroch. d. 23. n. 3. & 13.* qui tamen *ibid. n. 16. & seq.* ait, quod etsi hospitalium tale sapere videatur quandam speciem parochiæ, dici tamen jus parochiale improprium, & cum quadam jurisdictione in personis sine territorio, juxta illam impropriam territorii separationem, quæ ad hunc effectum consideratur in monasteriis ac conventibus regularium, quorum territorium dicitur consistere intra ipsum recinctum & septa illius, quæ non egreditur. Card. *in Clem. 1. de statu Monach. dum interim ad essentiam veræ ac propriæ parochiæ requiritur territorium, in quo vivit populus constitutus ex aliquo congruo numero familiarum.* Sed & ut Card. de Luca. *loc. cit. n. 19.* jurisdictione seu jus illud parochiale Rectoris hospitalis seu sacerdotis ibi deputati extendit se tantum ad ea, quæ infirmis viventibus vel morientibus in hospitali congrua sunt, puta ad ministranda Sacramenta patientiæ, Eucharistiæ, extremæ unctionis, nec non tumulationem (utpote in quibus militat ratio, ob quam à sede Apostolica merito concessa sunt fere omnibus, præcipue magnarum Urbium Hospitalibus ejusmodi privilegia, nempe ratio impracticabilitatis & confusions inde resultantis, si ad ministranda dicta Sacramenta frequenter, & sæpe ex improvviso, & quacunquæ horâ etiam noctis, pro singulis infirmis diversarum parochiarum distantium advocare oporteret proprios parochos) non autem circa Sacramentum matrimonii, cum ad hunc effectum major jurisdictione seu juris parochialis formalitas requisita videatur. Quinimò in istis monasteriorum seu conventuum ac hospitalium Ecclesiis adesse dicitur jurisdictione Ordinarii vel parochi in concernentibus curam animarum, & administrationem Sacramentorum, non quidem in ratione ipsius loci materialis, aut personarum ibi viventium; sed ratione cleri vel populi subditi Ordinario, vel respectivè parochi ad talem Ecclesiam confluentis. Card. de Luca. *cit. d. 23. n. 14.* in quantum nimirum in iis invito parochi exerceri nequeunt jura parochialia cum parochianis (dum ex privilegiis Apostolicis eorundem jurium exercitium conceditur solum respectu illorum secularium, qui intra eadem septa regularium sub obedientia superioris & servitio vivunt) proveniente hoc ipso principaliter ratione personarum subditarum potius, quam ratione loci Ecclesiæ, sive ex eo, quod exerceri non possit jurisdictione cum non subdito vel ovis alienis. C. de Luca. *cit. d. 65. n. 8.* Non tamen adesse dicitur in iis jurisdictione parochi in concernentibus officium gerendum super funere defuncti eligentis vel habentis sepulturam in Ecclesiis regularium, cum hæc sit functio principaliter ecclesiastica ratione loci. C. de Luca. *loc. cit. n. 9.* unde etiam parochus in domo defuncti ac via deferat stolam, dignioremque locum occu-

pando, omnes alias peragat functiones, eo ipso tamen, quo cadaver ingreditur Ecclesiam regularium, parochus dimittit stolam suamque officium, illudque in omnibus reassumit prælatus regularis, vel alter ab eo deputatus juxta declarationem Congregat. rituum apud C. de Luca. *loc. cit. num. 2. & 5.*

3. Respondeo ad secundum: longè aliter dicendum quo ad hoc de Capitulo cathedrali; hoc enim cum constituat idem corpus cathedralicum cum Episcopo, cui ante hæc & attentè primà origine omnes, etiam regulares, ad instar reliqui cleri ac populi erant subditi; à cuius proinde jurisdictione modò non nisi per accidentis & privilegialiter regulares quidam eximuntur, in omnibus locis & Ecclesiis intra universam diæcesin, etiam exemptis habet jus reverentiale & præminentiale ratione dictæ pristinæ, & de præsentè adhuc habitæ superioritatis, quin & in pluribus casibus jurisdictionem actualem, tam sede plenâ quam ea vacante vel impeditâ; exemptio liquidem ista accidentalis & privilegiata per hoc, quod talis Ecclesia dicitur in proprio territorio, etsi tollat seu impediatur jurisdictionalia, & ipsius juris territorialis exercitium, non tamen tollit aut impedit præminentiam seu dictum jus reverentiale. Card. de Luca. *de regular. d. 64. n. 15. & 65. n. 10.* Unde jam dum Canonici Cathedralis Capitulariter, seu ut representantes capitulum (secus est de Canonicis aliquibus tantum, vel etiam dignitatibus jure privato intervenientibus) non pro sola honorifica allocatione, sed in forma jurisdictionali finis peragendo, interveniunt, v. g. in funere verè capitulari, puta Episcopi principis, alteriusve magni Magistratus, aut alius casibus, dum prima dignitas vel dignior Canonicus, aut Canonicus hebdomadarius, ad quem juxta styllum Capituli id pertinet, incedit cum pluviali, non solum in Ecclesia parochiali (in qua de cetero proprius parochus præcedit etiam primas dignitates) sed & exempta regulari, ingressum præminentialem cum cruce sua erecta habet, eique quo ad peragendum officium in funere prælatus regularis ejusdem Ecclesiæ regularis cedere debet juxta Card. de Luca. *cit. d. 65. n. 11. & 12.* qui etiam *cit. d. 64. n. 19.* ait, intellectum suum non posse acquiescere sententiæ Congregationis rituum, nimirum quod Capitulo Cathedrali solenniter & capitulariter interveniente in exequiis vel funeribus, jus peragendi officium in Ecclesia regulari spectare debeat ad prælatum regularem. Item juxta eundem Card. de Luca. *cit. d. 64. n. 16. & seq.* dum Capitulum sede vacante, vel impedita, vel etiam Episcopo absente aut impedito solenniter intervenit prælatus regularis aut etiam secularis exemptus, cui de cetero ex Apostolicis indultis concessum in propria Ecclesia Pontificaliter celebrare, prætere nequeat: modò hic interveniens non sit affectatus & insolitus, habens quandam speciem animositatis v. g. si præter solitum veller intervenire in illis functionibus, quæ ab iis regularibus eorumve prælato fieri solent, ut exercitium istiusmodi præminentiarum iis concessum impediatur (hoc modo namque interveniente etiam Episcopo haberi potest recursus ad S. Congregat. quæ inhibeat Episcopo, ne se ingerat abstinendo ab interveniendi) sed ex consuetudine, vel ad invitationem, præsertim civitatis vel populi, qui solennitatem illam celebrent. Rationem dat, quod cum corpus Ecclesiæ Cathedralis ostentetur ab

Episco-

Episcopo tanquam capite, & à Capitulo tanquam reliquo corpore, sublato vel impedito capite lex fingat id, quod non facit natura, ut scilicet reliquum corpus, etiam sine capite, ex quodam jure accrescendi, vel non decrescendi, exceptis iis, quae sunt Ordinis Pontificalis omnes alias faciat operationes, ipsumque corpus representet.

Questio 448. Qua, & respectu quorum sit praecedentia parochi?

1. **R**espondeo primò: parochus in propria Ecclesia praecedit omnes, etiam in majore dignitate Ecclesiastica constitutos. C. de Luca de regular. d. 65. n. 11. & d. 16. n. 3. Barbof. de off. paroch. c. 9. n. 3. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gl. 6. n. 6. Zipa. in analitica juris Eccles. enarrat. l. 1. tit. de majorit. & obed. n. 8. Cassan. in catalog. gloria mundi. p. 4. consil. 22. n. 81. quilibet enim in officio proprio praefertur omnibus aliis, licet extra illud iisdem aliis postponeretur. Unde etiam Rector Ecclesiae parochialis tanquam caput Ecclesiae thurificandus est ante Dominum loci. S. Cong. rituum in Turrinana 7. Aug. 1610. apud Barbof. loc. cit. Et in specie etiam Canonicos cathedrales, nimirum ubi interveniunt jure privato & singulariter. Non tamen praecedit Canonicos cathedrales, ubi illi Capitulariter, seu ipsum corpus cathedralis Capituli representantes interveniunt in parochialibus Ecclesiis. C. de Luc. ll. cit. Multò magis extra parochialem Ecclesiam v.g. in processionibus & funeralibus parochus non solum Archidiacono & Archipresbytero, sed & ceteris Canonicis cathedralibus capitulariter incidentibus, seu Capitulo & clero Ecclesiae cathedralis digniorem locum relinquere debet, licet ad parochum Ecclesiae, in qua defunctus sepeliendus, spectet facere officium. Quin & parochus defuncti, vel Ecclesiae, ad quam defuncti corpus defertur, digniorem locum obtinere debeat, & praecedere alios quoscunque presbyteros. Barbof. loc. cit. n. 6. & 7. testans, sic declarasse S. Cong. rituum, quam declarationem verbotenus recitat, & ostensam sibi esse authenticam ait.

2. Secundò parochum, etiam in associandis funeribus propriae ipsius parochiae, & in genere Rectores omnes curatos, plebanos ac presbyteros parochialium in publicis processionibus, functionibus etiam synodalibus, digniorem locum cedere debere Canonicis, etià collegiarum Ecclesiarum censuit S. Cong. rituum variis declarat. apud Barbof. loc. cit. n. 9. quas decisiones juri consonas ait num. 10. non secus ac capitula tam collegiarum quam cathedralium Ecclesiarum semper & ubique praecedere debent Ecclesiis inferioribus, etiam si dicta Ecclesia capitulares post parochiales erecta sint, & etiam si in earum erectione inserta esset clausula: sine prejudicio alicujus. Barbof. cit. n. 10. citans Seraph. decis. 1445. in una Nivdensi praeminent. 26. Jan. 1602. Unde etiam eo ipso, quòd parochialis erigatur in collegiatam, praecedit alias parochiales. Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 14. nu. 67. C. de Luca de paroch. d. 36. n. 7. Quin & Ecclesia filialis, quae prius praecedebatur à matrice, si erigatur in collegiatam, praecedit ipsam matricem; quia nimirum mutato statu mutatur jus antiquum. Rota decis. 313. n. 6. p. 2. recentiss. apud Barbof. loc. cit. Neque his obstant aliae declarationes S. Cong. rituum, quas quoque refert Barbof. n. 8. & quibus concordare videtur rituale Romanum rit. de Exequiis, ubi, quod parochus in omnibus funeribus

praecedit, incedendo ante feretrum. Vel enim voluit, quòd parochus ratione officii debeat praecedere inter pares, non autem quando est inter majores, aut praerogativam habentes, qualis sunt Canonici collegiarum. Vel de praecedentia quando famus defertur ad Ecclesiam ejus, qui stolam defert (quamvis ratio praecise stolae non habeat praecedentiam, cum haec non de jurisdictionem vel praerogativam, sed tantum sit signum sacerdotale) seu dum ab eo fit officium in sua Ecclesia, in qua praecedentiam habet.

3. Tertio praecedentia inter ipsosmet parochos seu curatos Ecclesiarum parochialium, sive sint seculares sive regulares, datur secundum praerogativam ipsarum Ecclesiarum, & non secundum praerogativam regularem. Barbof. cit. c. 19. num. 12. Ita tamen, ut parochus ad cujus Ecclesiam defunctus sepeliendus defertur, praecedat parochum alterum, ad cujus parochiam spectabat defunctus juxta praxin Romae servari solitam. Barbof. n. 13. vel etiam ut ambo isti parochi, etiam, dum alteruter est regularis induti superpellicio & stolae pares ingrediuntur juxta dispositionem Ecclesiae Mediolanensis. p. 2. actorum. tit. de funere duc.

4. Quarto parochi Rectores & clerici seculares praecedere debent regulares tam Monachos, quam fratres quorumcunque ordinum, etiam mendicantium in funerum associatione, processionibus, & aliis istiusmodi actibus publicis, nec debent Monachi aut fratres cum parochis vel Clericis mixtim incedere, etsi contrarium quandoque fiat ex secularium indulgentiarum aut humanitate. Barb. num. 14. juxta declarat. Clem. VIII. decet Romanum Pontificem. 20. Febr. 1601.

PARAGRAPHVS II.

De juribus parochialibus, & in specie de jure funerandi.

Questio 449. In quibus consistat jus parochiale in genere, qualem assistentiam jura habeat, qualiter immutetur, vel etiam amittatur?

1. **R**espondeo ad primum: Jus parochiale consistit in pluribus: nimirum in obligatione parochianorum recipiendi in Ecclesia parochiali Sacramentum Eucharistiae in paschate, aliaque Sacramenta conferenda moribundis, puta Eucharistiam pro viatico, & extremam Unctionem; in jure funerandi & sepulturae, in jure percipiendi oblationes & decimandi. de Luca de par. d. 31. n. 8.

2. Respondeo ad secundum: super jure parochiali percipiendi assistentiam jura habent parochi intra parochiarum suarum limites. Abb. in c. dilecti. de offic. Ord. n. 4. Rota decis. 256. num. 1. p. 1. recent. apud Barb. juris Eccl. l. 1. c. 20. n. 41. Proindeque ex sola juris assistentia, nullà etiam concurrente possessionis probatione manutentia iis esset concedenda, Rota in Taurian. decimarum ult. April. 1604. coram Seraph. inter ejus impressas 1497. apud Barb. loc. cit. quoniam haec juris assistentia in iudicio retinenda summarissimo sola sufficeret, si versaremur in jurisdictionalibus; in quibus terminis loquuntur decision. Rota 273. n. 1. 382. num. 1.